

SMJERNICE ZA BLAGOSTANJE,
SOCIJALNU PRAVDU I
ODRŽIVI POSLOVNI RAZVOJ

SADRŽAJ

3 | PREAMBULA

3 | SMJERNICE

<i>1. Okviri pravne države.....</i>	<i>3</i>
<i>2. Vlasništvo i zapošljavanje.....</i>	<i>3</i>
<i>3. Konkurencija kao osnova.....</i>	<i>4</i>
<i>4. Primjena načela odgovornosti.....</i>	<i>4</i>
<i>5. Stabilnost gospodarskih okvira.....</i>	<i>4</i>
<i>6. Država stavlja na raspolaganje javna dobra.....</i>	<i>4</i>
<i>7. Solidarnost i socijalna sigurnost.....</i>	<i>4</i>
<i>8. Stimulativni porez.....</i>	<i>4</i>
<i>9. Održivost.....</i>	<i>4</i>
<i>10. Politika otvorenih tržišta.....</i>	<i>4</i>

5 | PREDUVJETI ZA USPJEH GLOBALNOG EKONOMSKOG UREĐENJA ZASNOVANOG NA SOCIJALNOM TRŽIŠNOM GOSPODARSTVU

Prevladavanje svjetske financijske i gospodarske krize zahtijeva međunarodna pravila. Model ustrojstva socijalnog tržišnog gospodarstva nudi jedan takav orijentacijski okvir. On se dokazao na nacionalnoj razini. Države Europske unije se Lisabonskim ugovorom obvezuju da će se zalagati za „konkurentno socijalno tržišno gospodarstvo“. Institucije Europske unije, prije svega Europski parlament, upravo su proteklih mjeseci dokazali kako poštuju taj zadatak. Sada se ova načela moraju afirmirati i na međunarodnoj razini. Ono što je pri tome bitno zabilježili su vodeći predstavnici iz politike i znanosti u Europskoj uniji u sljedećim smjernicama.

PREAMBULA

Sve veće gospodarsko i političko preplitanje u mnogim zemljama svijeta dovelo je do većeg rasta i konkurencije koja poboljšava mogućnosti obrazovanja, jača socijalnu infrastrukturu i smanjuje siromaštvo. Unatoč tome, mir, sloboda i pravda su ugroženi. Neravnomjerna raspodjela dobiti u svijetu dodatni je razlog sve veće političke i socijalne napetosti. Trenutna financijska i gospodarska kriza može se prevladati samo uvođenjem pravila za financijska tržišta na međunarodnoj razini. Za to je potrebno zajedničko zalaganje za održivi poslovni razvoj. Potreban nam je međunarodni konsenzus koji omogućava blagostanje, socijalnu pravdu i održivi poslovni razvoj na temeljima zajedničkih načela i vrijednosti. Pri tome pozitivni učinci globalizacije ne smiju ni u kriznim vremenima biti ugroženi nacionalnim ili regionalnim protekcionizmom. Dobrobit zajednice, demokracija i nepovredivost ljudskog dostojanstva temelji su na kojima je zasnovan takav konsenzus – uzimajući u obzir kulturne i društvene specifičnosti.

SMJERNICE

Solidarnost i subsidijarnost predstavljaju osnovna načela. Solidarnost osigurava legitimitet tržišnom gospodarstvu kroz njegovu okrenutost prema općoj dobrobiti. Subsidijarnost stvara i garantira prostor za vlastitu odgovornost i vlastitu inicijativu.

1. Okviri pravne države

Funkcionalan, pouzdan i demokratski legitiman pravni sustav temelj je učinkovitom i održivom poslovanju. On stvara preduvjete za učinkovito gospodarstvo, učinkovitu državnu upravu koja je u službi građana kao i za poštivanje načela rada dobre vlade. Preko regulatornih elemenata i dosljednog nadzora kontrolira se poštivanje, a kažnjava se kršenje pravila. Sve to nije samo sebi cilj. Pravila su potrebna kako bi, zbog gospodarstva zasnovanog na konkurenciji, decentralizirano ponašanje u konkurenciji imalo za posljedicu društvenopolitički korisne rezultate.

2. Vlasništvo i zapošljavanje

Učinkovita gospodarska struktura okrenuta prema održivosti mora biti utemeljena na privatnom vlasništvu koje pravo raspolaganja dobrima stavlja u ruke privatnih poduzetnika i kućanstava. Privatno vlasništvo pruža odlučujući poticaj ostvarenju prihoda kroz rad i predstavlja temelj inovativnog poduzetništva. Samo je gospodarsko uređenje zasnovano na privatnom vlasništvu u stanju osigurati sigurno zaposlenje. Na toj osnovi mogu nastati vlastita odgovornost i inicijativa bez kojih su nezamislivi učinkovito korištenje vlastitih potencijala, obrazovanje, inovacije, rast i blagostanje. Privatno vlasništvo je karakteristika uređenja utemeljenog na konkurenciji u kome mnoštvo malih i srednjih poduzetnika svojih osobnim vlasništvom odgovara za svoje poslovne aktivnosti. Imovina nosi sa sobom i društvenu obvezu. Korištenje imovine mora istovremeno služiti na dobrobiti zajednice. To osigurava odmjereno, održivo poduzetničko ponašanje i sprječava jednostrano i kratkoročno stremljenje isključivo prema ostvarenju prihoda.

3. Konkurencija kao osnova

Uređenje zasnovano na konkurenciji i slobodnom formiranju cijena na svjetskoj razini omogućava optimalnu raspodjelu sredstava kojih nema dovoljno. Učinkovita konkurencija predstavlja motor održivog poslovanja. Ona potiče učinkovitost i napredak, jača odgovorno ponašanje i sprječava nastanak poduzeća koja imaju preveliku moć na tržištu. Za uređenje zasnovano na konkurenciji potrebna su nacionalna i međunarodna otvorena tržišta kao i kontrola tržišne zastupljenosti i koncentracije na tržištu koju provode država i zajednice država. Konkurencija je zasnovana na principu učinkovitosti i istih mogućnosti za sve.

4. Primjena načela odgovornosti

Sloboda konkurencije uvjetuje primjenu načela odgovornosti kako bi se učinkovitost u konkurenciji povezala s odgovornošću svakog pojedinačnog sudionika. Šanse za dobit stimuliraju konkurenciju. Osobna odgovornost za gubitak ograničava neodgovorno i pretjerano riskantno poslovanje.

5. Stabilnost gospodarskih okvira

Uređenje zasnovano na tržišnom gospodarstvu zahtijeva dugoročnu ekonomsku politiku i što je moguće veću makro-ekonomsku stabilnost. To posebno važi za nacionalna i međunarodna financijska tržišta. Investicije i dugoročne potrošačke odluke podrazumjevaju postojanje povjerenja u stabilne okvirne uvjete. U to pripada i izbjegavanje protekcionističkih mjera kao i financijske politike koja je okrenuta samo kratkoročnim nacionalnim ekonomskim ciljevima i kratkoročnom rastu.

6. Država stavlja na raspolaganje javna dobra

U uređenju zasnovanom na tržišnom gospodarstvu država mora staviti na raspolaganje javna dobra ukoliko tržište nije u stanju ili je nedovoljno u stanju ta dobra staviti na raspolaganje. Učinkovita infrastruktura, osnovne obrazovne mogućnosti i pristup sveobuhvatnom zdravstvenom osiguranju područja su u čijem organiziranju država mora sudjelovati. Država u posebnoj mjeri mora sudjelovati u zbrinjavanju socijalno ugroženih slojeva, iako utjecaj države mora biti ograničen.

7. Solidarnost i socijalna sigurnost

Gospodarski rast olakšava borbu protiv siromaštva. Tržišno gospodarstvo ne može spriječiti nastanak razlika u ostvarenju prihoda i slabiji uspjeh dijelova stanovništva. U tržišnom gospodarstvu stoga su potrebni sustavi socijalne sigurnosti koji imaju široko djelovanje i ne krše pravila tržišnog gospodarstva, zatim mehanizmi regionalnog ujednačavanja razlika kao i porezni sustav zasnovan na prihodima kako bi se osigurao socijalni mir i omogućilo odgovarajuće sudjelovanje širokih slojeva stanovništva u gospodarskom i društvenom razvoju.

8. Stimulativni porez

Za financiranje državnih troškova potreban je u tržišnom gospodarstvu stimulativni sustav davanja. Porezi ne smiju biti takvi da umanjuju poticaj za postizanje boljih rezultata ili da vode prema pogrešnoj raspodjeli sredstava.

9. Održivost

Svaki gospodarski sustav mora biti mjerljiv po svojim dugoročnim rezultatima. Održivost je u ekološkom, socijalnom i fiskalnom smislu jedan od najznačajnijih kriterija uspjeha i predstavlja izraz pravednog odnosa prema svim generacijama. Pravno uređenje zasnovano na odgovornosti i jamstvu jača održivost. Posebno aktivna politika zaštite klimatskih uvjeta predstavlja ekonomsku i moralnu obvezu osiguranja prirodne osnove za život budućih generacija.

10. Politika otvorenih tržišta

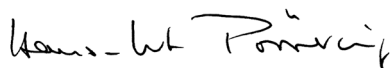
Nacionalni individualizam ne predstavlja rješenje krize već je upravo suprotno: takvo ponašanje može samo pogoršati učinke ekonomske krize na svjetskom nivou. Odlučujuća je koordinirana politika otvorenih tržišta kao i poštivanje fer pravila. U borbi protiv protekcionizma i ekonomskog nacionalizma moraju se jačati relevantne međunarodne institucije.

PREDUVJETI ZA USPJEH GLOBALNOG EKONOMSKOG UREĐENJA ZASNOVANOG NA SOCIJALNOM TRŽIŠNOM GOSPODARSTVU

Otvorenom i globalnom gospodarstvu potrebni su međunarodni okviri. Načela i pravila, koja su se na nacionalnom i europskom nivou pokazali kao uspješni u okviru ekonomskog i vrjednosnog poretka okrenutog prema socijalnom i tržišnom gospodarstvu, moraju biti primjenjivani i na međunarodnom nivou. Ta načela povezuju slobodu i odgovornost u korist svih. Posebno na području financijskih tržišta oni moraju biti poboljšani i u trgovinskom uređenju na svjetskom nivou moraju biti ojačani. Neophodno je proširenje

legitimacije, funkcionalnosti i produbljenje suradnje međunarodnih institucija kao i stvaranje integrativnih foruma za suradnju. Pouzdan pravni sustav i demokratsko uređenje zasnovano na subsidijarnosti predstavljaju osnovu za to. Politička konkurencija i političko sudjelovanje kod nacija potiču gospodarski razvoj i stabilnost međunarodnog društvenog i gospodarskog poretka. Nužno informiranje kroz neovisne medije i udruge može biti omogućeno samo u jednom takvom uređenju. Konsenzus i odlučnost političkih, gospodarskih i društvenih aktera da rade na ujednačavanju interesa u nacionalnim i međunarodnim okvirima predstavljaju preduvjet za ostvarenje „blagostanja za sve“.

8. srpnja 2009.

prof. dr. Hans-Gert Pöttering
predsjednik Europskog parlamenta

prof. dr. Bernhard Vogel
bivši predsjednik vlade
predsjednik Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

Joseph Daul
predsjednik kluba zastupnika Europske
pučke stranke u Europskom parlamentu

dr. Wilfried Martens
predsjednik Europske pučke stranke

prof. dr. Cees P. Veerman
predsjednik „Wetenschappelijk instituut
voor het CDA“